

Yaratıcı Drama Yönteminin Hayat Bilgisi Dersinde Kullanılmasının Öğrencilerin Başarılarına Etkisinin ve Öğrenci Görüşlerinin İncelenmesi*

Investigation of the Effect of Using Creative Drama Method in Life Studies Course on the Achievement and Views of the Students

Nur ÜTKÜR**, Mehmet AÇIKALIN***

Öz: Bu araştırmanın temel amacı, hayat bilgisidersinde yaratıcı drama yöntemi kullanılmasının öğrencilerin başarılarına, öğrendiklerinin kalıcı olmasına ve bu şekilde işlenen derslere yönelik öğrenci görüşlerinin incelenmesidir. Nitel ve nicel veri toplama yöntemlerinin birlikte kullanıldığı karma araştırma metodolojisine dayalı bu araştırmanın örneklemini, rastgele olarak deney ve kontrol grubu seçilen 3. sınıf öğrenci şubeleri oluşturmaktadır. Bu şubelerin ön-test sonuçları ve hayat bilgisiders notları arasında anlamlı bir fark bulunmamaktadır. Gruplara toplam 16 saat olan eğitim verilmiş olup, bu eğitim deney grubundaki öğrencilere yaratıcı drama yöntemiyle, kontrol grubundaki öğrencilere ise İlkokul hayat bilgisi 3. sınıf ders kitabında yer alan yöntem ve teknikler doğrultusunda (soru-cevap, tartışma) uygulanmıştır. On altı saatlik uygulama sonrasında nicel veri toplamak amacıyla, gruplara son-test ve altı ay sonra kalıcılık testi uygulanmış, grupların başarıları arasında anlamlı fark olup olmadığına bakılmıştır. Ayrıca deney grubundaki öğrencilerin yaratıcı drama ile işlenen derslere yönelik görüşlerini öğrenebilmek amacıyla, açık uçlu anket uygulanmış ve bu gruptaki öğrenciler arasından seçilen altı kişiyle görüşme yapılmıştır. Elde edilen bulgulardaki son-test ve kalıcılık testleri sonuçlarında deney grubu lehine anlamlı fark olduğu, deney grubundaki öğrencilerin uygulama sonrasındaki başarılarının kontrol grubundaki öğrencilerin başarılarından yüksek olduğu ve deney grubundaki öğrencilerin kontrol grubundakilere göre öğrendikleri bilgilerin daha kalıcı olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca deney grubundaki öğrencilerin derslere yönelik görüşlerinin olumlu olduğu, yaratıcı dramayı sevdikleri ve bu şekilde işlenen dersleri daha iyi anladıkları ortaya konulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Yaratıcı drama, hayat bilgisi dersi, akademik başarı

Abstract: The aim of this study was to examine the effect of creative drama method on students' achievement and knowledge retention levels in Life Studies Course and the students' views toward creative drama method. In this mix design research, in which qualitative and quantitative data collection methods were both used, two different 3rd grade classes were participated in the study. There were not statistically significant differences between these classes in terms of students' pre-test scores and the mean scores of Life Studies grades. In this research, each class was received 16 hours instruction. The experimental group's instruction was delivered in creative drama method, whereas the control group was instructed according to activities (questions-answers and discussion) in the Life Studies 3rd grade textbook. After the 16 hours instruction, the post-test had been utilized and six months later, a retention test was applied and the scores of both groups were compared. Moreover, an open-ended questionnaire was utilized to the experimental group students and semi-structured interviews were done with six students to gain their opinions related to creative drama method. The results of the research revealed that, there is a significant difference between the groups in favor of the experimental group for both the post-test and retention test scores. That is, it is found that the experimental group students' success and their knowledge retention are significantly higher than the control group students'. In addition to that, the

*Bu makale, Mehmet Açıkalin danışmanlığında hazırlanan Nur Ütkür'ün yüksek lisans tezi kapsamında yazılmıştır.

**Araş. Gör. Dr., İstanbul Üniversitesi, Hasan Ali Yücel Eğitim Fakültesi, İstanbul-Türkiye, ORCID:0000-0003-2062-5430, e-posta: nur.utkur@istanbul.edu.tr

***Prof. Dr., İstanbul Üniversitesi, Hasan Ali Yücel Eğitim Fakültesi, İstanbul-Türkiye, ORCID: 0000-0002-9861-5024, e-posta: acikalın@istanbul.edu.tr

opinions of the students, who received instruction in creative drama method have positive views towards this method.

Keywords: Creative drama, life studies courses, academic success

Giriş

Eğitimde yaşanan gelişmelerle birlikte, özellikle ilköğretim çağındaki çocukların derslerde anlatılanları anlamalarını kolaylaştırmak için çeşitli öğretim yöntemlerinin kullanılması önem taşımaya başlamıştır. Yaratıcı drama da bu öğretim yöntemlerinin başında gelmektedir. Yaratıcı dramanın yöntem olarak eğitimde kullanılması son yıllarda giderek yaygınlaşmaktadır. Aynı zamanda yaratıcı dramanın eğitimde kullanılması gereken aktif bir öğrenme yöntemi olduğu, bu bağlamda çağdaş eğitimde öneminin yadsınamayacağı gerçeği tüm dünyada araştırmacılar tarafından kabul görmektedir (Adıgüzel, 2010a; 2010b; Aral, Baran, Bulut ve Çimen, 2000; Arıkan, 2007; Freeman, Fulton ve Sullivan, 2003; Fulford, Hutchings, Ross ve Schmitz, 2001; Karadağ ve Çalışkan, 2005; Karadağ, Korkmaz ve Çalışkan 2007; Levent, 1999; McCaslin, 1990; Önder, 2010; San, 1989, 1990; Üstündağ, 1998a, 1998b; Wessel, 1987).

Özellikle ilköğretim birinci kademedeki soyut konuların pekiştirilmesinde, derslerin sıkıcılığının giderilmesinde ve öğrencilerin yaratıcılıklarının artırılmasında yaratıcı drama yönteminin kullanılması, öğrenciler için oldukça yararlı olmaktadır. Yapılandırmacı yaklaşım temelli olan yaratıcı dramanın, aktif öğrenmeyi ve öğrenci merkezliliği eğitim sistemine yansıtılması açısından geleneksel yöntemlere göre oldukça avantajlı olduğunu söyleyen San (1990), bireyin yaratıcı drama sayesinde ezber ve bilgi yığılmasına dayalı bir eğitim sisteminden kurtulduğunu, elde ettiği bilgiyi organize edip sunduğunu, etrafındakilerle paylaşarak değişik biçimde ifade ettiğini belirtmektedir.

Aynı zamanda yaratıcı drama öğretim yöntemi olarak kullanıldığında, öğrencilere doğaçlama yapmaları, doğaçlamalar içinde rol girerek verilen durumu analiz etmeleri, bir çalışma için ekip olarak hareket edebilme serbestliği kazandıran bir yöntemdir (Freeman ve diğerleri, 2003). Yaratıcı dramanın kullanıldığı bir derste, öğrenciler bilgiyi pasif olarak öğretmenden almak yerine, bilişsel süreçlerinin farkında olarak kendileri yapılandırır. Bu şekilde öğrenciler ders ortamında aktif hale gelirler ve bu da yapılandırmacı yaklaşımın etkin olarak kullanılmasını sağlar (Duatpe ve Akkuş, 2006; Uygur, 1996).

Bunların yanı sıra; ilköğretim birinci kademedeki derslere bakıldığında hayat bilgisi ve akabinde yer alan sosyal bilgiler derslerinin, bireylerin içinde buldukları doğal ve toplumsal çevreyi incelemelerini sağlayarak, onları yaşama ve bir üst öğrenime hazırlanmaları açısından oldukça önemli bir görev üstlendiği görülmektedir (Öztürk ve Dilek, 2002).

Bu nedenle çocuğun eğitiminin ilk yıllarında önemli bir yer teşkil eden hayat bilgisi derslerinde yaratıcı drama yönteminin kullanılması önem taşımaktadır. Literatürde yurtdışında yapılan çalışmalarda, yaratıcı dramanın bireyler üzerindeki etkileri ön plana alınmıştır. Rosler (2008), öğrencilerin yaratıcı drama sayesinde derslerde aktif hale geldiklerini, derse olan ilgilerinin arttığını, hareket halinde olmaktan mutlu olduklarını, kâğıt-kalem kullanmak, sürekli yazı yazmak zorunda olmadıklarından ötürü mutlu olduklarını, dersi daha iyi anladıklarını ve eğlendiklerini ortaya koymuştur. McNaughton (2004) yaratıcı drama ile öğrencilerin gerçekliği, kurgusal olanı kullanarak deneyimleyebileceklerini, bu yüzden canlandırmaların büyük önem taşıdığını ayrıca derslerde aktif olmalarından, birbirleriyle iletişim kurabilmelerinden ve fikirlerini ifade edebilmelerinden zevk aldıklarını belirtmiştir. Morris (2001) ise çalışmasında, yaratıcı drama sayesinde öğrencilerin problem çözme becerilerinin arttığını, grup haline çalıştıkları, akranlarıyla bir arada sorunlara çözümler buldukları için mutlu olduklarını ve eğlendiklerini ifade etmiştir.

Ülkemizde farklı derslerde ilköğretimde yapılan araştırmalardan Ulaş ve Topal'ın (2006) çalışmasında yaratıcı drama aktivitelerinin ilköğretim 4. sınıf öğrencilerinin sözel ifade becerilerinde etkili olduğu tespit edilmiştir. Kahyaoğlu, Yavuzer ve Aydede'nin (2010) çalışmasında fen bilgisi dersinde "Isı ve Isının Maddedeki Yolculuğu" ünitesinin öğretiminde, Çokadar ve Yılmaz'ın (2010) çalışmasında Fen Bilgisi dersinde "Ekosistem ve Madde Döngüsü" ünitesinin öğretiminde ve Özsoy'un (2003) çalışmasında Matematik dersinde "Dik

Prizmaların Hacimleri” konusunun öğretiminde yaratıcı drama yönteminin etkili olduğu tespit edilmiştir.

Hayat bilgisi ve sosyal bilgiler ile ilişkili derslere bakıldığında ise, Aykaç’ın (2008) yaptığı çalışma sonucunda, yaratıcı drama yönteminin öğrencilerin sosyal bilgiler dersi başarıları üzerinde etkili olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Onur’un (2008) yaptığı araştırma sonucunda; drama yönteminin düz anlatım yöntemine göre öğrencilerin okul kurallara uymasında daha etkili olduğuna ulaşılmıştır. Aynı şekilde Zayimoğlu’nun (2006) araştırmasında, “Coğrafya ve Dünyamız” ünitesinin öğretiminde yaratıcı drama yönteminin geleneksel yöntemlere göre daha etkili olduğu sonucuna varılmıştır. Ayrıca Göncüoğlu’nun (2010) yaptığı çalışmada, yaratıcı drama yönteminin geleneksel yöntemlere göre demokrasi dersinin öğretiminde öğrenci başarısında daha etkili olduğu sonucuna varılmıştır.

Yapılan çalışmalarda yurtdışında genellikle nitel çalışmaların, yurtiçinde de nicel çalışmaların ağırlıklı olduğu tespit edilmiştir. Öğrencilerin küçük yaşlarda sosyal ve kişilerarası gelişimlerini ön plana çıkaran bir ders olan hayat bilgisi dersinde yaratıcı dramanın kullanılması ve bunun akademik başarıya etkilerinin neler olduğunun incelenmesinin ardından incelenen derslere yönelik öğrenci görüşlerinin ele alınması gibi karma araştırma desenindeki çalışmaların yapılması oldukça önem taşımaktadır.

Bu bağlamda araştırmanın temel amacı; yaratıcı drama yönteminin İlkokul 3. sınıf hayat bilgisi derslerinde kullanılmasının öğrencilerin başarılarına, öğrendiklerinin kalıcı olmasına ve bu şekilde işlenen derslere yönelik görüşlerinin neler olduğunun belirlenmesidir. Bu amaç doğrultusunda aşağıdaki araştırma sorularına yanıt aranmıştır.

1) Yaratıcı drama yönteminin uygulandığı deney grubundaki öğrencilerin başarıları ile ilköğretim 3. sınıf hayat bilgisi ders kitabında yer alan yöntem ve tekniklere (soru-cevap, tartışma) göre ders işlenen kontrol grubundaki öğrencilerin başarıları arasında anlamlı bir fark var mıdır?

- a) Deney ve kontrol grubundaki öğrencilerin son test puanları arasında anlamlı bir fark var mıdır?
- b) Deney grubundaki öğrencilerin ön test ve son test puanları arasında anlamlı bir fark var mıdır?
- c) Kontrol grubundaki öğrencilerin ön test ve son test puanları arasında anlamlı bir fark var mıdır?
- d) Deney ve kontrol gruplarındaki öğrencilerin kalıcılık testi puanlarıyla son test puanları arasında anlamlı bir fark var mıdır?

2) Yaratıcı dramanın yöntem olarak kullanıldığı deney grubundaki öğrencilerin hayat bilgisi dersine ve yaratıcı drama yöntemine yönelik görüşleri nelerdir?

Yöntem

Araştırma modeli

Bu çalışmada nicel ve nitel yöntemlerin bir arada kullanıldığı karma yaklaşım çeşitlerinden “açımlayıcı sıralı karma yöntem deseni” kullanılmıştır. Bu desende ilköğretim 3. sınıf hayat bilgisi ders kitabında yer alan yöntem ve tekniklere (soru-cevap, tartışma) göre ders işlenen kontrol grubundaki öğrencilerin başarıları arasında anlamlı bir fark var mıdır? Bu desenin seçilmesinin nedeni, çalışmada nicel verilerin temel olarak ele alınması ve nitel verilerin de nicel verileri desteklemek için kullanılmasının amaçlanmasıdır.

Bu çalışmada kullanılan yarı deneysel desende, deney grubu üzerinde etkisi incelenen bağımsız değişken yaratıcı drama yöntemidir. Gruplardaki öğrencilerin atanmasında seçkisiz atama kullanılmamıştır. Bunun nedeni ise sınıf dinamiğinin bozulmasının engellenmesi için her sınıftaki öğrencinin kendi sınıfında kalmasının istenmesidir.

Çalışma grubu

Araştırma, İstanbul ili Beyoğlu ilçesinde bulunan bir devlet okulunda gerçekleştirilmiştir. Çalışma grubunun belirlenmesi aşamasında kolay ulaşılabilir örneklem göz önüne alınmıştır.

(Patton, 2014, s. 241-242). Ardından nicel ve nitel çalışmaların yapılması için grupların belirlenmesinde sıralı karma yöntem örnekleme kullanılmıştır. Bu yöntemde olasılıklı ve amaçlı örnekleme stratejileri, (nicel-nitel) ya da (nitel-nicel) şeklinde sıralı biçimde örnekleme seçilmesini kapsamaktadır. Bu teknikle Kamper ve diğerlerine göre, örnekleme seçiminde nicel aşamada kullanılan örnekleme, daha sonraki nitel aşamada örnekleme seçimi için belirleyici olarak kullanılmaktadır (Akt. Baki ve Gökçek, 2012).

Araştırmanın uygulandığı 3. sınıflardaki kişi sayısı maksimum 40, minimum 36'dır. Bu okuldaki toplam dört şube olan 3. sınıf öğrencilerinden başarı düzeyi eşit olarak belirlenen iki şube seçilmiş ve bunlar rastgele olarak deney ya da kontrol grubu olarak belirlenmiştir. Bu iki sınıftaki kişi sayıları birbirine eşit ve 40'tır. Birbirine yakın başarı düzeyine sahip olan öğrencilerin bulunduğu sınıfları saptayabilmek için dört şubedeki öğrencilerin; 1. 2. ve 3. sınıf 1. döneminin hayat bilgisi dersi karne notu ortalamaları alınmıştır. Araştırmanın eğitim-öğretim yılının 2. döneminde uygulanmasından dolayı 3. sınıfın 1. dönem ortalamasını da almak uygun görülmüştür. Bu durumda birbirine en yakın ortalamaya sahip olduğu görülen 3-B ve 3-D sınıflarının ortalamaları arasında anlamlı bir fark olup olmadığı tespit edilmiştir.

Ortalamalarının birbirine yakın olduğu hesaplanan 3-B ve 3-D sınıflarının hayat bilgisi not ortalamaları arasında istatistiksel açıdan da anlamlı bir fark olmadığı görülmüştür ($t=.237$, $Sd=76$, $p>.05$). Bu durumda 3-B ve 3-D sınıflarındaki öğrencilerin hayat bilgisi derslerindeki başarı düzeylerinin birbirine yakın olduğu ispatlanmıştır. Ardından bu gruplara başarı testi ön test olarak uygulanmıştır. Uygulanan ön test sonuçlarından elde edilen verilere göre, 3-B ve 3-D sınıflarının ön test sonuçları arasında da, istatistiksel açıdan anlamlı bir fark olmadığı görülmektedir ($t=-.678$, $Sd=78$, $p>.05$). 3-B sınıfındaki öğrencilerin ön test sınav puan ortalamaları 28.80 iken, 3-D sınıfındaki öğrencilerin puan ortalamaları 30.45 olarak bulunmuştur. Sonuç olarak başarı düzeylerinin birbirine yakın olduğu belirlenen iki sınıf arasından rastgele olarak yapılan bir belirlemeyle 3-B sınıfı deney, 3-D sınıfı kontrol grubu olarak seçilmiştir. Deney grubundaki erkek öğrenci ve kız öğrenci sayıları birbirine eşit ve 20 iken, kontrol grubundaki erkek öğrenci sayısı 23, kız öğrenci sayısı ise 17'dir.

Eğitimin verilmesinden sonra deney grubundaki öğrencilerin tümüne açık uçlu anket uygulanmış ve yanıtları ayrıntılandırılmak istenen derse katılımı en fazla ve en az olan öğrencilerden toplam altısıyla yarı yapılandırılmış görüşme yapılmıştır.

Veri toplama araçları

Çalışmada veri toplama araçları olarak, araştırmacı tarafından geliştirilen ve uzman görüşleri alınan başarı testi, açık uçlu anket ve yarı yapılandırılmış görüşme kullanılmıştır. Ön test, son test ve kalıcılık testi olarak kullanılan başarı testinde işlenen konulara yönelik bilgi düzeyini belirlemeye yönelik çoktan seçmeli sorular yer almaktadır. Açık uçlu anket ve görüşme sorularında ise, deney grubundaki öğrencilerin yaratıcı drama ile işlenen derslere yönelik düşüncelerini belirlemeye yönelik sorular yer almaktadır. Bu sorular, yaratıcı drama yöntemi ile işlenen dersleri beğenip beğenmediklerini ve derslerin hangi yönlerini beğenip hangi yönlerini beğenmediklerini açıklamalarına yöneliktir. Açık uçlu ankette elde edilen veriler doğrultusunda, daha ayrıntılı cevaplara ulaşılmak istenen altı öğrenciyle ise görüşme yapılmıştır.

Veri toplama araçları hazırlanırken geçerliliğini sağlamak için, alanlarında uzman öğretim üyelerinden görüş alınmıştır. Ayrıca uygulamaların yapıldığı okuldaki tüm 3. sınıf öğretmenlerinin de görüşleri doğrultusunda soruların son haline ulaşılmıştır. Toplam 8 uzman görüşü (4 öğretim üyesi ve 4 sınıf öğretmeni) Lawshe kapsam geçerlik testine tabi tutulmuştur (Akt. Yurdugül, 2005). Maddelerin kapsam geçerlik indeksleri hesaplanarak, işlenen konuların tümünü kapsadığı ve öğrencilerin konulara yönelik bilgi düzeylerini ölçme konusunda amaca hizmet ettiği ile ilgili olarak emin olunmuştur. Başarı testindeki sorular için kapsam geçerlik indeksi 0.93 iken, açık uçlu ankette bu indeks 0.98 olarak belirlenmiştir. Böylece bu maddelerin geçerli olduğu tespit edilmiştir. Uzman görüşleri doğrultusunda başarı testinde sınıf öğretmenlerinin görüşlerine göre, değiştirilen ve düzeltilen sorular bulunmaktadır. Bu sorularda

öğretmenler soruların daha kısa olmasını ve soru kökünde yalnızca bir yargı bulunmasını önermişlerdir.

Başarı testi, uygulama öncesinde ön test, sonrasında son test, altı ay sonra da kalıcılık testi olarak uygulanmıştır. Kalıcılık testinin öğrencilerin konuları unutabilecekleri kadar uzun bir süre sonra uygulanmasına dikkat edilmiştir. Sınıfların hayat bilgisi dersi başarıları arasında anlamlı bir fark olmadığı görüldükten sonra, bu sınıflarla dört hafta boyunca işlenecek olan “Dün, Bugün, Yarın” temasından seçilen ve birbiriyle ilgili olarak belirlenen “Hava Durumu, Kar Anlatıyor, Isının Etkisi, Karlı Havada Yolculuk” konularını içeren bir başarı testi, eğitim öncesinde ön test olarak uygulanmıştır. Bu testte çoktan seçmeli, doğru-yanlış ve boşluk doldurmalı sorular bulunmaktadır. Bu konuların seçilmesinin nedeni hem birbirleriyle ilişkili olmaları, hem de yaratıcı drama ile işlenebilmeye uygun özellik taşımalarıdır.

Ayrıca eğitimin verilmesinden sonra deney grubundaki öğrencilerin tümüne açık uçlu anket uygulanmış ve yanıtları ayrıntılı hale getirilmektenen öğrencilerden altısıyla yarı yapılandırılmış görüşme yapılmıştır.

Veri toplama süreci

Araştırmada ilköğretim 3. sınıf hayat bilgisi ders kitabı “Dün, Bugün, Yarın” temasından seçilen “Hava Durumu, Kar Anlatıyor, Isının Etkisi, Karlı Havada Yolculuk” konularında uygulamalar yapılmıştır. Deney grubunda yaratıcı drama yöntemi kullanılarak hazırlanan atölye planları kullanılırken, kontrol grubunda hayat bilgisi dersi 3. sınıf öğretmen kılavuzunda belirlenen etkinlikler ve yöntemler (soru-cevap, tartışma ve çalışma kitabındaki etkinlikler) değiştirilmeden ele alınmıştır. Her iki sınıfta da derslerin eşit sürelerde işlenebilmesi için, deney ve kontrol grupları için haftada dört saat olmak üzere, toplam dört hafta ve 16 saatten oluşan bir uygulama süresi planlanmıştır.

Aynı zamanda planların güvenilirliği açısından yaratıcı drama alanında uzman olan liderlerden de görüşler alınmıştır. Bu planlar hazırlanırken, yaratıcı drama atölyelerinin oluşturulmasında temel olan; hazırlık (ısınma), canlandırma (doğaçlama) ve değerlendirme süreçleri kullanılmıştır (Adıgüzel, 2010a). Deney grubunda hazırlık aşamasında, seçilen konularla ilgili ısınma çalışmaları yaptırılıp, oyunlar oynatılmıştır. Böylece işlenecek konuya ilişkin öğrencilerin ön bilgi kazanmaları sağlanıp, sürece ısınmaları sağlanmıştır (Karışık halde mekânda yürüyerek sıcak ve soğuk havada yürüme çalışmaları, ebeleme, iletişim, eşyayı saklama ve bulmaya çalışma gibi oyunlar). Canlandırma aşamasında rol oynama, doğaçlama, donuk imge, fotoğraf anı, film karesi gibi teknikler kullanılarak çeşitli dramatik durumlar üzerinden doğaçlamalar yapılmıştır. Değerlendirme aşamasında ise işlenen konuyla ilgili resim çizme, afiş hazırlama, slogan yazma gibi çalışmalarla ürünler ortaya konularak, sorular sorulmuştur.

Kontrol grubunda ise, Milli Eğitim Bakanlığı'nca öngörülen yapılandırmacı yaklaşımın temel olduğu ve hayat bilgisi dersi öğretmen kılavuzunda yer alan soru-cevap ve tartışmanın temel alındığı yöntemler uygulanmış ve çalışma kitabındaki etkinlikler yapılmıştır. Ancak konuların ders saatlerinin, deney grubuna uygulanan derslerin süreleriyle eşit olabilmesi için planların özü yapılan etkinlikler ve yöntemler değiştirilmeden ders saatleri arttırılmıştır.

Veri analizi

Araştırmada nicel verilerin analizi aşamasında, deney ve kontrol gruplarına uygulanan ön test ve son test sonuçlarının analizinde hangi testlerin kullanılacağı belirlenmesi için öncelikle normallik dağılımına bakılmıştır. Veri sayıları deney ve kontrol gruplarında 29'dan fazla olduğundan ötürü Kolmogorov-Smirnov testi uygulanmıştır. Elde edilen sonuçlara göre %95 güvenle verilerin normal dağılımda olduğu tespit edilerek parametrik testler uygulanmıştır (anlamlılık değeri 0.05'ten büyüktür.) Böylece araştırmanın nicel kısmının analizinde başarı testinden elde edilen veriler SPSS programı yardımıyla bağımlı ve bağımsız örneklem t testi kullanılarak analiz edilmiştir.

Araştırmanın nitel kısımda ise açık uçlu anket formu ve yarı yapılandırılmış görüşme sonrasında elde edilen veriler içerik analizi yöntemiyle çözümlenmiş, yaratıcı drama ve

yapılandırıcı yaklaşımla ilişkilendirilerek kodlanmıştır. Bu kodlamaların ortak yönleri bulunarak genel kategoriler ve özel alt kategoriler oluşturulmuş, görüşme formundan elde edilen ve kodlanan tüm yanıtlar bu genel ve özel temalar altına yerleştirilmiştir.

Nitel verilerin analizinde kodlayıcı güvenilirliği için uzman bir öğretim elemanından destek alınmıştır. Açık uçlu anket ve görüşme formlarının içerik analizi sırasında elde edilen verilerin tekrar kodlanması istenmiştir. Araştırmacı ve diğer öğretim elemanının kodlamaları birbirleriyle karşılaştırılmış, Miles ve Huberman'ın (1994) kodlayıcı güvenilirlik formülü kullanılmıştır. Araştırmacı ve uzman arasındaki analizin uyum, "Güvenirlik=Uzlaşma Sayısı/Uzlaşma Sayısı + Uzlaşmama Sayısı" formülüne göre hesaplanmıştır. Miles ve Huberman'a (1994) göre bu değer 0.80'nin üzerinde bulunduğu analiz güvenilir sayılmaktadır (s.64). Açık uçlu anketten elde edilen verilerin analizindeki araştırmacı ve uzmanın analizlerinin katsayı ortalamaları 0.89 bulunurken, bu değer görüşme formunda 0.94 olarak tespit edilmiştir. Buna göre bu çalışmada kullanılan veri toplama araçlarının analizi, 0.80'nin üzerinde olduğundan ötürü, veri toplama araçları güvenilirdir denilebilmektedir.

Bulgular

Çalışmanın bu bölümünde deney grubundaki öğrencilerin başarıları ile kontrol grubundaki öğrencilerin başarıları arasında anlamlı bir fark olup olmadığının tespiti amacıyla nicel veriler analiz edilmiştir. Ayrıca deney grubundaki öğrencilerin drama ile işlenen derslere yönelik görüşlerinin incelenmesi amacıyla nitel veriler analiz edilmiştir. Elde edilen bulgulara aşağıdaki başlıklarda yer verilmiştir.

Deney ve kontrol grubundaki öğrencilerin son test puanları arasındaki farkın incelenmesi

Dört hafta boyunca işlenen dersler sonunda öğrencilerin başarı düzeylerini ve birbirleriyle olan ilişkilerini ölçmek amacıyla, son test puanlarının karşılaştırılması yapılmıştır. Elde edilen verilere Tablo 1'de yer verilmiştir.

Tablo 1.

Deney ve Kontrol Gruplarının Son Test Sonuçları Arasındaki Farkı Belirlemek Amacıyla Uygulanan Bağımsız Örneklem t Testi Sonuçları

Puan	Gruplar	N	X	SS	SH _x	t testi		
						t	Sd	p
Son Test Puanları	3/B (Deney)	40	7.12	18.890	2.987	4.553	78	.000
	3/D (Kontrol)	40	52.85	16.956	2.681			

Tablo 1'den elde edilen verilere göre, deney ve kontrol gruplarındaki öğrencilerin son-test sonuçları arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir fark olduğu görülmüştür ($t=4.553$ $Sd=78$, $p<.05$). Deney grubundaki öğrencilerin son-test puanlarının ortalaması 71.12 iken, kontrol grubundaki öğrencilerin puanları ortalaması 52.85'tir. Yaratıcı dramının yöntem olarak kullanıldığı deney grubundaki öğrencilerin not ortalamalarının, ilkökul 3. sınıf hayat bilgisi ders kitabında yer alan yöntemler (soru-cevap ve tartışma) doğrultusunda ders işlenen kontrol grubundaki öğrencilerin not ortalamasına göre daha yüksek olduğu görülmektedir. Bu durumda yaratıcı drama yönteminin ilkökul 3. sınıf hayat bilgisi dersinde seçilen konularının öğretiminde öğrenci başarılarını olumlu yönde etkileyen bir yöntem olduğu tespit edilmiştir.

Deney grubundaki öğrencilerin ön test ve son test puanları arasındaki farkın incelenmesi

Yaratıcı drama yöntemiyle ders işlenen deney grubundaki öğrencilerin ön-test ve son-test puanları arasında anlamlı bir fark olup olmadığını anlamak için uygulanan bağımlı örneklem t testi sonuçlarına Tablo 2'de yer verilmiştir.

Tablo 2.

Deney Grubundaki Öntest-Sontest Puan Ortalamaları Arasındaki Farkı Belirlemek Amacıyla Uygulanan Bağımlı Örneklem t Testi Sonuçları

Deney Grubu	X	N	SS	SH _x	t Testi		
					T	Sd	p
Öntest	28.80	40	10.256	1.622	-12.765	39	.000
Sontest	71.12	40	18.890	2.987			

Tablo 2’de görüldüğü gibi, deney grubunun ön-test ve son-test puan ortalamaları arasındaki farkı belirlemek amacıyla uygulanan bağımlı örneklem t testi sonuçlarına göre, ön-test ve son-test puanları arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir farka rastlanmıştır ($t=-12.765$, $Sd=39$, $p<.01$). Deney grubundaki öğrencilerin son-test puan ortalamaları (71.12) ön-test puan ortalamalarından (28.80) anlamlı düzeyde yüksek bulunmaktadır. Deney grubundaki öğrencilerin başarı testi ortalamalarında başlangıça göre oldukça yükselme vardır. Bu durumda, yaratıcı drama yöntemiyle hayat bilgisi derslerinin işlenmesinin öğrencilerin başarılarını artırıcı yönde bir etkisi olduğu tespit edilmiştir.

Kontrol grubundaki öğrencilerin ön test ve son test puanları arasındaki farkın incelenmesi

Kontrol grubundaki öğrencilerin ön-test ve son-test puanları arasındaki farka Tablo 3’te yer verilmiştir.

Tablo 3.

Kontrol Grubundaki Ön Test ve Son Test Puan Ortalamaları Arasındaki Farkı Belirlemek Amacıyla Uygulanan Bağımlı Örneklem t Testi Sonuçları

Kontrol Grubu	X	N	SS	SH _x	t testi		
					T	Sd	P
Öntest	30.45	40	11.485	1.816	-6.088	39	.000
Sontest	52.85	40	16.956	2.681			

Tablo 3’te görüldüğü gibi, kontrol grubundaki öğrencilerin ön-test ve son-test puan ortalamaları arasındaki farkı belirlemek amacıyla uygulanan bağımlı örneklem t testi sonuçlarına göre, grupların ön-test ve son-test puanları arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir farka rastlanmıştır ($t=-6.088$, $Sd=39$, $p<.01$). Ancak kontrol grubunda başlangıçta 30.45 olan başarı testi ortalaması, dört haftalık uygulama sonunda 52.85’e yükselirken; deney grubunda başlangıçta 28.80 olan ortalamanın 71.12’ye yükselmesi, yaratıcı drama yöntemiyle hayat bilgisi dersinin işlenmesinin öğrenci başarıları üzerinde hayat bilgisi ders kitabında yer alan yöntemlere (soru-cevap, tartışma) göre daha etkili olan faktörler arasında sayılabilmektedir.

Deney ve kontrol gruplarındaki öğrencilerin kalıcılık testi puanlarıyla son test puanları arasındaki farkın incelenmesi

Gruplara yapılan bir aylık uygulamanın üzerinden altı ay geçtikten sonra, eğitimden önce ön test olarak eğitimden sonra ise son test olarak uygulanan test, kalıcılık testi olarak tekrar uygulanmıştır. Deney ve kontrol gruplarındaki öğrencilerin öğrendiklerinin kalıcılıkları arasındaki ilişki incelenmiştir. Bununla ilgili verilere Tablo 3’ten ulaşılabilmektedir.

Tablo 3.

Deney Grubundaki Kalıcılık Testi ve Son Test Puan Ortalamaları Arasındaki Farkı Belirlemek Amacıyla Uygulanan Bağımlı Örneklem t Testi Sonuçları

Deney Grubu	X	N	SS	SH _x	t testi		
					T	Sd	P
Kalıcılık Testi	66.45	40	19.428	3.072	-.764	39	.450
Sontest	71.12	40	19.275	3.048			

Tablo 3'teki deney grubundaki öğrencilerin kalıcılık testi ile son-test puanları arasındaki ilişkiye bakıldığında, kalıcılık testi ortalamasının 66.45, son-test ortalamasının 71.12 olduğu görülmüştür. Deney grubundaki öğrencilerin kalıcılık ve son-test puanları arasındaki ilişkiye bakıldığında, anlamlı bir fark olmadığı görülmektedir ($t=-.764$, $Sd=39$, $p>.05$). Bu durumda yaratıcı dramayla ders işlenen deney grubunda dört hafta boyunca işlenen dersler sonucunda uygulanan son-test ile eğitimden altı ay sonrasında uygulanan kalıcılık testi sonuçları arasında anlamlı bir fark olmadığı tespit edilmiştir. Bu bağlamda öğrencilerin altı ay sonrasında öğrendiklerini unutmadıkları tespit edilmiştir. Kontrol grubundaki kalıcılık testi ve son test puan ortalamalarına ise Tablo 4'ten ulaşılabilmektedir.

Tablo 4.

Kontrol Grubundaki Kalıcılık Testi ve Son Test Puan Ortalamaları Arasındaki Farkı Belirlemek Amacıyla Uygulanan Bağımlı Örneklem t Testi Sonuçları

Kontrol Grubu	X	N	SS	SH _x	t testi		
					T	Sd	P
Kalıcılık Testi	37.95	40	18.831	2.977	-9.878	39	.000
Sontest	52.85	40	18.946	2.996			

Tablo 4'te görüldüğü gibi kontrol grubundaki öğrencilerin kalıcılık testi ile son-test puanları arasındaki ilişkiye bakıldığında, iki puan arasında anlamlı bir fark olduğu görülmektedir ($t=-9.878$, $Sd=39$, $p<.01$). Kontrol grubunun son-test puan ortalaması (52.85), kalıcılık testi puan ortalamasından (37.95) anlamlı düzeyde yüksektir. Bu durumda, kontrol grubundaki öğrencilerin öğrendiklerini öğrencilerin altı aylık bir süre sonucunda deney grubundaki öğrencilere oranla daha fazla unuttukları tespit edilmiştir. Deney ve kontrol gruplarının kalıcılık testi puanları arasındaki ilişkiye Tablo 5'te yer verilmiştir.

Tablo 5.

Deney ve Kontrol Gruplarının Kalıcılık Testi Sonuçları Arasındaki Farkı Belirlemek Amacıyla Uygulanan Bağımsız Örneklem t Testi Sonuçları

Puan	Gruplar	N	X	SS	SH _x	t testi		
						t	Sd	p
Kalıcılık Testi Puanları	3/B (Deney)	40	66.45	19.428	3.072	6.662	78	.000
	3/D (Kontrol)	40	37.95	18.831	2.977			

Tablo 5'e göre, kontrol grubundaki öğrencilerin kalıcılık testi ile deney grubundaki öğrencilerin kalıcılık test puanları karşılaştırıldığında, iki grup arasında anlamlı bir fark olduğu görülmektedir ($t=6.662$, $Sd=78$, $p<.01$). Deney grubunun kalıcılık testi puan ortalamaları (66.45), kontrol grubunun kalıcılık testi puan ortalamalarından (37.95) anlamlı düzeyde

yüksektir. Bu durumda, bir aylık eğitim sonucunda hayat bilgisi derslerine yönelik öğretilen konuların kalıcılık puanları; yaratıcı drama yöntemiyle ders işlenen deney grubu öğrencilerinde, hayat bilgisi ders kitabında bulunan yöntem ve tekniklerle (soru-cevap, tartışma) ders işlenen kontrol grubundaki öğrencilere göre anlamlı düzeyde yüksektir. Elde edilen nicel bulgulara göre; bir ay süreyle işlenen hayat bilgisi dersleri sonucunda ön bilgileri arasında anlamlı bir fark olmayan deney ve kontrol gruplarından, yaratıcı drama yönteminin kullanıldığı deney grubundaki öğrencilerin başarılarının, ders kitabında yer alan yöntemlerin (soru-cevap, tartışma) kullanıldığı kontrol grubundaki öğrencilerin başarılarından anlamlı düzeyde yüksek olduğu görülmüştür. Aynı zamanda uygulanan kalıcılık testi sonucunda aradan altı ay gibi bir süre geçtikten sonra deney grubundaki öğrencilerin elde ettikleri bilgilerin kontrol grubuna oranla daha kalıcı olduğu tespit edilmiştir.

Deney grubundaki öğrencilerin yaratıcı drama yöntemi kullanılarak işlenen derslere yönelik görüşleri

Araştırmanın nitel kısmında deney grubundaki öğrencilerin işlenen derslere yönelik düşüncülerinin tespiti amacıyla açık uçlu anket uygulanmış ve yanıtları ayrıntılı hale getirilmek istenen öğrencilerle yarı yapılandırılmış görüşme yapılmıştır.

Elde edilen veriler doğrultusunda, ilk olarak öğrencilerin bu dersleri beğenip beğenmediklerine yönelik görüşlerine Tablo 6'dan ulaşılabilmektedir.

Tablo 6.

Deney Grubu Öğrencilerinin Yaratıcı Dramayla İşlenen Derslere Yönelik Görüşleri

Öğrenci Görüşleri	Öğrenci Sayısı (f)
Çok Beğendim	17
Beğendim	21
Biraz Beğendim	2

Tablo 6'dan anlaşılacağı üzere; deney grubunda yer alan öğrencilerden 17 kişi "Çok Beğendim", 21 kişi "Beğendim", 2 kişi ise "Biraz Beğendim" yanıtını vermiştir. Öğrencilerden çok beğenenler, beğenenler ve biraz beğenenlere düşüncülerinin neden bu şekilde geliştiği derslerin hangi yönlerini beğenip hangi yönlerini beğenmedikleri yönünde sorular yöneltilmiştir.

Öğrencilerin yaratıcı drama yöntemi ile işlenen derslerin hangi yönlerini beğendiklerine yönelik sorulan soruya verdikleri cevaplar, bir yaratıcı drama atölyesinde yer alması gereken "hazırlık/ısınma, canlandırma ve değerlendirme" aşamaları doğrultusunda temalara ayrılarak sınıflandırılmıştır. Elde edilen bulgulara Tablo 7'de yer verilmiştir.

Tablo 7.

Yaratıcı Drama ile İşlenen Derslerin Olumlu Yönlerine İlişkin Öğrenci Görüşleri

Ana Temalar	Alt Temalar	Öğrenci Sayısı (f)
Hazırlık/Isınma	Eğlenme	21
	Oyun Oynama	10
	Hareket Halinde Olma	24
Canlandırma	Grup Olma	8
	Canlandırma Yapma	9
Değerlendirme	Dersi İyi Anlama	9
	Eğlenerek Öğrenme	10

Tablo 7'ye göre deney grubundaki öğrenciler açık uçlu anket ve görüşme sorularına cevap olarak yaratıcı drama ile işlenen derslerin birden fazla olumlu yönünü belirtmişlerdir. Bu bağlamda "hazırlık/ısınma" kategorisindeki öğrenci cevapları incelendiğinde; 21 öğrenci bu şekilde işlenen derslerde "eğlendiklerini" ifade ettikleri görülmektedir. Bu öğrencilerden Ö1,

“Bu dersleri beğeniyorum çünkü eğleniyorum. Yaratıcı drama ile işlenen dersler eğlenceli oluyor, normalde çalışma kitapları ve ders kitaplarından ders işliyoruz, onlar güzel değil. Böyle daha güzel.” şeklinde görüşlerini ifade ederken; Ö17 “Hoşuma gitti çünkü hava durumunu, su döngüsünü çok eğlenceli şekilde işledik. Bu şekilde ders işlemenin en sevdiğim yanı buydu.” diyerek bu konudaki düşüncelerini ifade etmiştir. Ayrıca Ö8, “Çok beğendim, çünkü sürekli hareket ederken çok eğleniyordum. Yaratıcı drama yöntemi kullanarak ders işlemeyi daha çok seviyorum, çünkü öyle daha eğlenceli oluyor.” şeklinde düşüncelerini ifade etmiştir. Öğrencilerin verdikleri cevaplar incelendiğinde, “eğlenme” alt temasında yer alan öğrencilerin yaratıcı drama ile işlenen dersleri eğlenceli buldukları ve bu şekilde ders işlemeyi çok sevindikleri tespit edilmiştir.

Yaratıcı drama ile işlenen derslerin “hazırlık/ısınma” temasında beğenilen alt temalardan bir diğeri de “oyun oynama”dır. Bu konuda açık uçlu anketlerde ve yapılan görüşmelerde fikirlerini belirten öğrencilerden 10 tanesi yaratıcı drama ile işlenen derslerin en çok bu yönünü beğendiğini ifade etmiştir. Bu öğrencilerden Ö1, “Yaratıcı drama ile ders işlemek çok güzel, çünkü istediğimi yapıyorum, oyun oynuyormuş gibi oluyor. Normalde oturup deftere yazı yazıyoruz, sıkılıyoruz.” şeklinde görüşlerini belirtmiştir. Öğrencilerin verdikleri yanıtlar incelendiğinde, yaratıcı drama ile işlenen derslerden oldukça keyif aldıkları ve oyun oynayarak ders işlemekten mutlu oldukları tespit edilmiştir.

“Isınma/Hazırlık” kategorisi altındaki öğrencilerin yaratıcı drama ile işlenen derslerde beğindikleri yönlerden bir diğeri “hareket halinde olma”dır. Öğrencilerden 24 kişi hareket halinde olarak işledikleri dersleri beğindiklerini belirtmiştir. Bu konuda görüş belirten ve bedensel engelli bir öğrenci olan Ö33, “Bu dersler çok hoşuma gitti, çünkü derste hareket edebilmek çok eğlenceliydi. Yaratıcı dramayı çok sevdim çünkü koşuşturmalı bir ders. Bu derslerdeki en çok sevdiğim şey hareket edebilmektir.” şeklinde düşüncelerini ifade etmiştir. “Hareket etme” kategorisindeki öğrencilerin verdikleri cevaplar incelendiğinde, yaratıcı drama ile işlenen dersleri beğenmelerinin nedenleri arasında derslerde her zamankinden fazla aktif olabilmenin ve bu durumun getirdiği olumlu sonuçların yer aldığı belirlenmiştir. Hep yaptıkları gibi oturarak ve yazı yazarak ders işlemek yerine, kendilerinin aktif olduğu şekilde ders işlemeyi öğrenciler tercih etmektedir. Bu konuda bedensel engelli bir öğrenci olan Ö33 de, hareket ederek ders işlemekten mutlu olduğu tespit edilmiştir. Öğrencilerin söyledikleri incelendiğinde, yaratıcı dramanın “oyun içerikli olma” yönünden büyük ölçüde etkilendikleri, oyun oynarken eğlendikleri ve bu sebeplerden ötürü yaratıcı drama ile işlenen dersleri beğindikleri görülmektedir.

Oluşturulan genel temalardan “canlandırma” temasında yer alan ve öğrencilerin yaratıcı drama ile işlenen dersleri beğenme nedenleri arasında gösterdikleri nedenlerden biri “grup olma”dır. Bu konuda görüş belirten öğrencilerden Ö3, “Yaratıcı drama ile işlenen derslerde arkadaşlarımla birlikte olmak beni çok mutlu ediyor.” şeklinde görüşünü belirtirken, Ö7 bu konudaki görüşlerini, “Yaratıcı drama yöntemi çok güzel, çünkü arkadaşlarımızla birlikte grup kuruyoruz o zaman çok eğleniyorum. Normal derslerde biz bir şey yapmıyoruz, öğretmen yapıyor.” şeklinde ifade etmiştir. Öğrencilerin cevapları incelendiğinde yaratıcı drama ile işlenen derslerin “grup olma” yönünü beğindikleri, arkadaşlarıyla birlikte olma ve grup kurma sonucunda birlikte etkinlikler yapabilmek ve paylaşabilmekten keyif aldıklarını dile getirdikleri tespit edilmiştir.

“Canlandırma yapma”nın yaratıcı drama ile işlenen derslerin güzel yönlerinden olduğunu düşünen öğrenciler dokuz kişidir ve bu konuda görüş belirten öğrencilerden Ö7, bu konudaki görüşlerini “Beğendim, çünkü tiyatro yapmayı, canlandırmayı ve izlemeyi çok severim. Canlandırma yaparken herkes bizi izliyor ve alkışlıyor, bu hoşuma gidiyor.” şeklinde ifade etmiştir. Ayrıca Ö11, “Yaratıcı drama ile işlenen dersler gerçekten çok güzel, mesela canlandırma yapmak beni çok mutlu ediyor.” diyerek görüşlerini ifade etmiştir. Öğrencilerin verdiği cevaplar incelendiğinde, yaratıcı drama ile işlenen derslerde, tiyatro tekniklerinden olan doğaçlama ve rol oynamayı kullanmaktan, canlandırmalar yapmaktan keyif aldıkları, aynı zamanda bu şekilde ders işlemeyi ders kitaplarında belirlenen şekillerde işlenen derslere tercih ettikleri tespit edilmiştir. “Canlandırma” kategorisinde yer alan öğrenci cevaplarında,

öğrencilerin yaratıcı drama ile işlenen derslerde canlandırma yapmaktan ve bunun sonucunda diğer öğrenciler tarafından alkışlanıp beğenilmekten ve bütün bunları arkadaşlarıyla birlikte yapabilmekten keyif aldıkları sonucuna ulaşılmaktadır.

Yaratıcı drama ile işlenen dersleri beğenen öğrencilerin yer aldığı “değerlendirme” kategorisindeki “dersi anlama”yı açık uçlu ankette ve görüşmelerde cevap olarak belirten öğrencilerin sayısı dokuzdur. Bu konuda görüş belirten öğrencilerden Ö14 “Beğendim, çünkü hem eğlendim hem de hayat bilgisi derslerini daha iyi anladım.” şeklinde ve Ö16 “Yaratıcı drama ile ders işlediğimizde daha önceden anlayamadığım konuları bu şekilde anlayabileceğimi fark ettim.” diyerek görüşlerini ifade etmiştir. Hem açık uçlu anket sonuçlarından hem de yapılan görüşmelerden elde edilen veriler incelendiğinde, öğrencilerin yaratıcı drama ile işlenen derslerde daha iyi anladıklarını düşündükleri ve öğretmenin sorduğu sorulara cevap verebilmekten mutlu olduklarını ifade ettikleri tespit edilmiştir. Bir yaratıcı drama atölyesinin yapılandırılmasında “Değerlendirme” aşamasında yer alması gereken unsurlardan esinlenerek oluşturulmuş olan değerlendirme temasındaki “eğlenerek öğrenme”yi yaratıcı drama ile işlenen dersleri beğenme nedenleri arasında gösteren öğrenciler sınıfta 10 kişidir. Bu konuda öğrencilerin söylediklerine bakıldığında, Ö3, “Yaparak ve izleyerek ders işlediğimiz için yaratıcı drama ile ders yapmak çok güzel, daha iyi anlıyoruz ve sınavlardan iyi notlar alıyoruz. Mesela 1. sınavdan hepimiz düşük notlar almıştık konuları bilmiyorduk ama 2. sınavda herkes eğlenerek ve izleyerek öğrendiği için çok yüksek notlar aldı. Bu yüzden bence yaratıcı drama çok güzel.” şeklinde düşüncelerini ifade etmiştir.

“Değerlendirme” kategorisinde yer alan öğrenci cevapları incelendiğinde, öğrencilerin yaratıcı drama ile işlenen dersler sonucunda, diğer derslerin işlenmesine göre konuları daha iyi anladıkları ve bu derslerde eğlenirken aynı zamanda öğrendiklerini ifade ettikleri görülmüştür. Aynı zamanda öğrenciler derslerin görsel olarak işlenmesinin daha iyi anlamalarını sağladığı belirtmişlerdir. Elde edilen kategorilere ait öğrencilerin söyledikleri sonucunda ulaşılan nokta; yaratıcı drama sayesinde öğrencilerin eğlenerek, oyun oynayarak, hareket halinde olarak, canlandırma yaparak, grup halinde olarak, dersi daha iyi anlayarak ve hem eğlenip hem öğrenerek ders işledikleridir. Öğrenciler bu şekilde işlenen dersleri normal yöntemlerle işlenen derslerden daha çok beğendiklerini ifade etmişlerdir.

Bu çalışmada ayrıca yaratıcı drama ile işlenen derslerin olumsuz yönlerinin neler olabileceğini ortaya koymak ve bunları ayrıntılı olarak incelemek, ardından olumsuzlukları ortadan kaldırmak için çözüm yolları aramak gibi nedenlerle öğrencilere nitel kısımda bu derslerin negatif yönleri sorulmuştur. Açık uçlu anketler ve görüşmelerden elde edilen veriler sonucunda sınıftan 29 öğrenci bu şekilde işlenen derslerin herhangi bir olumsuz yönü olmadığını belirtirken, 11 kişi birtakım olumsuzluklar olduğunu, bunlar olmasa yaratıcı drama ile işlenen derslerin daha güzel olabileceğine yönelik görüşlerini ifade etmişlerdir. Bu görüşlere Tablo 8’den ulaşılabilmektedir.

Tablo 8.

Yaratıcı Drama ile İşlenen Derslerin Olumsuz Yönlerine İlişkin Öğrenci Görüşleri

Ana Temalar	Alt Temalar	Öğrenci Sayısı (f)
Dış Etkenler	Kalabalık	3
	Gürültü	2
	Zaman	2
İç Etkenler	Yorulma	2
	Heyecan	2

Tablo 8’de yaratıcı drama ile işlenen derslerin olumsuz yönlerini belirtmede “dış etkenler” ve “iç etkenler” olarak iki ayrı temaya yer verilmiştir. Bu kategoriler öğrencilerin kendilerinden kaynaklanan nedenler ve öğrencilerin dışındaki unsurlardan kaynaklanan nedenler göz önüne alınarak oluşturulmuştur.

“Dış etkenler” temasında yer alan “kalabalık” olmayı yaratıcı drama ile işledikleri derslerin olumsuz yönleri arasında belirten öğrenciler üç kişidir. Bu konudaki öğrenci görüşlerine bakıldığında, Ö15’in, “Sınıf küçük olduğu için birbirimizle çarpışıyoruz, herkese yer kalmıyor.” şeklinde ve Ö29’un “Sınıf kalabalık olduğu için hava durumunu yaparken birbirimizle çarptığımız olmuştu.” diyerek düşüncelerini ifade ettikleri tespit edilmiştir. “Gürültü” olmasının yaratıcı drama ile işlenen derslerdeki olumsuzluklardan biri olduğunu ifade eden öğrenciler sınıfta iki kişidir ve bu kişilerin görüşlerine bakıldığında, Ö16 “Gürültü olduğu için etkinlikleri anlamakta bazen zorluk çektim. Arkadaşlarım çok ses yapıyordu, rahatsız oldum” ve Ö21, “Bazıları o kadar heyecanlandı ki hep bağırdılar, bundan rahatsız oldum.” diyerek düşüncelerini ifade etmiştir. “Zaman Yetersizliği”ni olumsuz nedenlerden biri olarak düşünen öğrenciler iki kişilerdir ve görüşlerine bakıldığında, Ö37 “Canlandırmalar için hazırlık yaparken bazen zaman yetmiyor, o zaman da güzel canlandırma yapamıyoruz.” şeklinde ve bedensel engelli bir öğrenci ise “Süre az olduğu için bazen etkinliklere geç kalıyordum ve yetişemiyordum.” şeklinde düşüncelerini ifade etmiştir. “Dış Etkenler” temasında yer alan ve öğrencilerin olumsuzluk olarak nitelendirdikleri durumlar incelendiğinde, öğrencilerin sınıfın kalabalık olmasından, bu tarz etkinlikleri ilk kez görmenin verdiği heyecandan dolayı oluşan gürültüden, aynı zamanda doğaçlamalara hazırlanılması için verilen sürenin azlığından şikâyetçi oldukları tespit edilmiştir.

“İç Etkenler” temasında yer alan “Yorulma”yı yaratıcı drama yöntemi ile işledikleri derslerin olumsuz nedenleri arasında gösteren iki öğrencinin söyledikleri arasında Ö38, “Çok fazla ayakta durmaktan yoruldum.” ve Ö26 “Etkinlikler sırasında yoruldum ve terledim.” şeklinde düşüncelerini belirtmiştir. “Heyecan”ın olumsuzluklar arasında olduğunu belirten öğrenciler iki kişidir ve bunların görüşlerine bakıldığında Ö5’in “Bazen herkesin önünde canlandırma yaparken heyecanlanıyorum ama yine de yapabiliyorum.” diyerek görüşlerini ifade ettiği sonuçlarına ulaşılmıştır. Öğrencilerin kendilerinden kaynaklanan iç etkenler incelendiğinde, yaratıcı drama ile işlenen derslerin olumsuz yönleri olarak gösterdikleri unsurlar arasında etkinlikleri yaparken yorulup terleme ve canlandırma yaparken herkesin onları izlemesinden duydukları heyecanlanmanın yer aldığı görülmektedir.

Sonuç ve Tartışma

Bu araştırmada 3. sınıf hayat bilgisi dersi “Dün, Bugün, Yarın” temasından seçilen konularda deney ve kontrol gruplarının öğrenme düzeylerini ölçebilmek amacıyla uygulamadan önce öğrencilere verilen başarı testi bir daha yapılmış ve grupların son testleri arasında deney grubu lehine anlamlı bir fark olduğu tespit edilmiştir. Yaratıcı drama yöntemi kullanılarak ders işlenen deney grubundaki öğrencilerin puanları ortalaması, ilkokul 3. sınıf hayat bilgisi ders kitabında seçilen konularda işlenmesi öngörülen yöntemler (soru-cevap, tartışma) ve çalışma kitabındaki etkinlikler doğrultusunda ders işlenen kontrol grubunda bulunan öğrencilerin ortalamasından yüksek bulunmuştur. Literatürde bulunan yaratıcı dramının kullanıldığı diğer çalışmalara bakıldığında; deney ve kontrol gruplarının son testleri arasında deney grubu lehine anlamlı bir fark olduğunun görülmesi bu sonucu desteklemektedir (Aykaç, 2008; Çelen ve Vural-Akar, 2009; Çokadar ve Yılmaz-Cihan, 2010; Göncüoğlu, 2010; Kahyaoğlu ve diğerleri, 2010; Kara ve Çam, 2007; Onur, 2008; Özsoy, 2003; Ulaş ve Topal, 2008; Zayımoğlu, 2006). Bu sonuca göre yaratıcı dramının derslerde yöntem olarak kullanılmasının öğrencilerin akademik başarılarını olumlu yönde etkileyen bir unsur olduğu söylenebilmektedir.

Bu çalışma ayrıca deney ve kontrol gruplarına son testlerin uygulanmasından altı ay sonra kalıcılık testi uygulanmıştır. Deney ve kontrol gruplarına aynı anda uygulanan bu test sonucunda, iki grup arasında deney grubu lehine anlamlı bir fark olduğu görülmüştür. Kontrol grubundaki öğrencilerin son test ve kalıcılık testi puan ortalamaları arasında anlamlı bir fark olduğu ortaya çıkarken, deney grubu öğrencilerinin son test ve kalıcılık testi puanları arasında anlamlı bir fark olmadığı tespit edilmiştir. Buradan da yaratıcı drama yöntemiyle ders işlenen deney grubundaki öğrenciler için, kontrol grubundaki öğrencilere göre öğrenilenlerin daha kalıcı olduğu sonucuna ulaşılabilmektedir. Kontrol grubundaki öğrencilerin deney grubundakilere oranla işlenenleri daha çabuk unuttukları söylenebilir.

Araştırmanın nitel verileri analiz edildiğinde, elde edilen bulgular deney grubundaki öğrencilerin hayat bilgisi derslerine ve yaratıcı drama yöntemine karşı olumlu görüşe sahip olduklarını göstermektedir. Öğrencilerin yaratıcı dramanın "hazırlık/ısınma, canlandırma ve değerlendirme aşamalarına" yönelik olumlu görüşlerde buldukları tespit edilmiştir. Hazırlık/ısınma aşamasında eğlenmekten, oyun oynamaktan ve hareket halinde olmaktan mutlu oldukları, canlandırma aşamasında grup olmayı ve canlandırma yapmayı sevdiğileri ve değerlendirme aşamasında ise dersi daha iyi anladıkları ve eğlenerek öğrendikleri sonuçlarına ulaşılmıştır.

Literatürde bu konuyla ilgili yapılan diğer çalışmalarda da bu araştırmadaki bulguları destekler nitelikte sonuçlara ulaşıldığı tespit edilmiştir. Örneğin, Ormancı ve Ören-Şaşmaz (2010) yaratıcı drama ile işlenen dersler sonucunda öğrencilerin eğlendiklerini ve arkadaşlarıyla iletişim halinde olduklarından konuşma becerilerinin arttığını belirtmişlerdir. Lin (2010) de yaratıcı drama sayesinde öğrencilerin ders ortamında aktif halde olduklarını ve hareket etmekten keyif aldıklarını ortaya koymuştur. Yavuzer, Dikici ve Gündoğdu (2008) araştırmalarında ise, yaratıcı drama kullanılarak ders işlenmesi sonucunda öğrencilerin dersleri daha iyi anladıkları, eğlenerek öğrendikleri, arkadaşlarıyla grup oluşturmaktan ve iletişim halinde olmaktan mutlu oldukları ortaya konulmuştur. Yine Jindal-Snape, Vettraino, Lawson ve Mcduff (2010), çalışmalarında grup olmanın yaratıcı drama ile işlenen derslerin öğrenciler için artı özelliklerinden olduğunu ortaya koyarken, öğrencilerin canlandırmalar sırasında iletişim becerilerinin arttığını, kendilerini daha iyi ifade edebildiklerini ortaya koymuştur.

Ayrıca Çam, Özkan ve Avinç (2009), öğrencilerin yaratıcı drama ile işlenen dersler sonucunda, dersleri daha iyi anladıklarını, dersten zevk aldıklarını, çeşitli rollere girmekten, oyun oynamaktan ve grup arkadaşlarıyla iletişim kurmaktan mutlu olduklarını aynı zamanda ise derse katılımlarının büyük ölçüde arttığını ortaya koymaktadır. Özdemir ve Üstündağ'ın (2007) yaptıkları araştırmaya bakıldığında, yaratıcı drama yönteminin derslerde kullanılması öğrencilerin yaşayarak öğrenmelerini ve derslerde aktif hale gelmelerini sağladığı görülmektedir. Yang'ın (2007) çalışmasında, yaratıcı dramanın çocukların ilgisini çektiğini, katılımlarını arttırdığını bu sayede çevresindeki kişilerle daha rahat iletişim kurabildiklerini ve soruları cevaplayabildikleri ortaya konulmuştur.

Bu çalışmada literatürdekilerden farklı olarak, deney grubunda yer alan ve bedensel engelli olan bir öğrenci, yaratıcı drama ile işlenen dersleri çok beğendiğini, çünkü derslerde hareket edebilmekten çok hoşlandığını belirtmiştir. Bu öğrenci için hareket etmek, normal zamanlarda bile diğer öğrencilerden daha zorken, hayat bilgisi derslerinin bu şekilde işlenmesi onu çok mutlu etmiş, diğer dersleri de böyle işlemek istediğini belirtmiştir. Brian Way'e göre, zihinsel ve bedensel engelli çocuklar da dâhil olmak üzere, her çocuğa drama etkinliği düzenlenebilmektedir (Adıgüzel, 2010a). Bu öğrencinin yaratıcı drama ile işlenen derslere yönelik tutumu, hareket etmenin ve aktif halde olmanın öğrenciler için ders ortamında ne kadar önemli olduğunu ortaya koymaktadır.

Öğrencilerle yapılan görüşmelerde, öğrencilerin yaratıcı drama ile işlenen dersleri beğendikleri, ancak daha iyi olabileceğini düşündükleri bazı yönlerinin olduğu tespit edilmiştir. Bunlardan sınıfın daha az kişiden oluşması ve canlandırmalar için daha çok süre verilmesi gibi nedenler öğrencilerin kendilerini ifade etmek istediklerini göstermektedir. Bunun için de daha az kişi ve daha çok süreyle ders işlemenin etkili olacağını düşünmektedirler. Ayrıca öğrencilerin canlandırmalar sırasında heyecanlanmaları, daha önce topluluk önünde kendilerini ifade edici aktivitelerde bulunmadıklarının göstergesidir ve nitekim kendileri de bir müddet sonra alıştıklarını ifade etmişlerdir. Nitel kısımdaki öğrencilerin yaratıcı drama ile işlenen derslere yönelik görüşleri genel olarak incelendiğinde, derslerde aktif halde olmaktan, oturmak ve yazı yazmak zorunda kalmamaktan duydukları mutluluğu dile getirdikleri tespit edilmiştir. Nitel olarak yapılan çalışmalardan biri olan Akkocaoğlu-Çakır ve Gökbulut'un (2015) çalışmasında kişisel gelişimi sağlamada farkındalık kazandırma konusunda yaratıcı dramanın sınıf öğretmeni adaylarını önemli ölçüde etkilediği sonucuna ulaşılmıştır. Yaratıcı dramanın öğrenciler üzerinde olduğu kadar öğretmen adayları üzerinde de etkili olduğuna bu çalışmadan ulaşılabilmektedir.

Sonuç olarak hayat bilgisi derslerinde yaratıcı dramanın yöntem olarak kullanılmasının öğrencilerin akademik başarısına olumlu olarak etki eden faktörler arasında sayılabileceği ve öğrencilerin bu şekilde işlenen derslere yönelik genel anlamda olumlu görüşlerde buldukları tespit edilmiştir. Bundan sonraki araştırmalarda öğrencilerin yaratıcı drama ile işlenen dersleri beğenmelerine ve bu derslerin başarılarını arttırmada oynadığı rol dikkate alındığında, yaratıcı dramanın sosyal bilgiler, türkçe, matematik ve fen bilgisi gibi derslerde ve farklı sınıflarda kullanılmasının etkisi araştırılabilir. Ayrıca yaratıcı dramanın öğrencilerin problem çözme becerileri, bilimsel süreç becerileri, yaratıcılıklarını geliştirmeleri ve kavramsal öğrenmeleri üzerine etkisi araştırılabilir. Ek olarak eğitim fakültelerinde, öğretmen adaylarının yaratıcı drama yöntemini nasıl kullanabileceklerine yönelik derslere önem verilmesi ve ayrıca öğretmen adaylarıyla da yaratıcı drama yönteminin farklı derslerde kullanılmasına yönelik çalışmaların yapılması ileriki araştırmalar açısından faydalı olabilir.

Kaynakça

- Adıgüzel, Ö. (2010a). *Eğitimde yaratıcı drama*. Ankara: Naturel Yayıncılık.
- Adıgüzel, Ö. (2010b). *Yaratıcı drama: 1999-2002 yazılar*. Ankara: Naturel Yayıncılık.
- Akkocaoğlu-Çakır, N. ve Gökbulut, Ö. Ö. (2015). Yaratıcı drama yöntemi ile öğretmen yeterliklerinden kişisel gelişim üzerine nitel bir çalışma. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 11(2), 252-270.
- Aral, N., Baran, G., Bulut, Ş. ve Çimen, S. (2000). *Eğitimde drama*, İstanbul: YA-PA Yayınları.
- Aykaç, M. (2008). *Sosyal bilgiler dersinde yaratıcı dramanın yöntem olarak kullanılmasının öğrenci başarısına etkisi* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Ankara Üniversitesi, Ankara.
- Baki, A. ve Gökçek, T. (2012). Karma yöntem araştırmalarına genel bir bakış. *Electronic Journal of Social Sciences*, 11(42), 1-21.
- Creswell, J. W. (2016). *Araştırma deseni, nitel, nicel ve karma yöntem yaklaşımları*. G. Hacıömeroğlu (Çev.). Ankara: Eğiten Kitap.
- Çam, F., Özkan, E. ve Avinç, İ. (2009). Fen ve teknoloji dersinde drama yönteminin akademik başarı ve derse karşı ilgi açısından karşılaştırmalı olarak incelenmesi: Köy ve merkez okulları örneği. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 29(2), 459-483.
- Çelen, İ. ve Vural-Akar, R. (2009). Drama in education and teaching English: A research on the fourth grade elementary students. *Elementary Education Online*, 8(2), 425-438.
- Çokadar, H. ve Yılmaz-Cihan, G. (2010). Teaching ecosystems and matter cycles with creative drama activities. *Journal of Science Education and Technology*, 19, 80-89.
- Duatepe, A. ve Akkuş, O. (2006). Yaratıcı dramanın matematik eğitiminde kullanılması: Kümeler alt öğrenme alanında bir uygulama. *Yaratıcı Drama Dergisi*, 1(1), 89-97.
- Göncüoğlu, Ö. G. (2010). *6. sınıf sosyal bilgiler dersi demokrasinin serüveni ünitesinin öğretiminde drama ve işbirlikli öğretim yöntemlerinin öğrenci tutum ve başarısına etkisi* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Niğde Üniversitesi, Niğde.
- Hendry, G. D. (1996). Constructivism and educational practice, *Australian Journal of Education*, 40(1), 19-45.
- Freeman, G. D., Fulton, C. R. ve Sullivan, K. (2003). Effects of creative drama on self-concept, social skills and problem behavior. *Journal of Educational Research*, 96(3), 131-138.
- Fulford, J., Hutchings, M., Ross, A. ve Schmitz, H. (2001). *İlköğretimde drama*. L. Küçükahmet, H. Borçbakan ve S. S. Karamaoğlu (Çev.). Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Jindal-Snape, D., Vetrano, E., Lowson, A. ve McDuff, W. (2011). Using creative drama to facilitate primary-secondary transition. *Education 3-13: International Journal of Primary, Elementary and Early Years Education*, 39(4), 383-394.
- Kahyaoğlu, H., Yavuzer, Y. ve Aydede, M. N. (2010). Fen bilgisi dersinin öğretiminde yaratıcı drama yönteminin akademik başarıya etkisi. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 8(3), 741-758.
- Kara, Y. ve Çam, F. (2007). Yaratıcı drama yönteminin bazı sosyal becerilerin kazandırılmasına etkisi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 32, 145-155.

- Karadağ, E. ve Çalışkan, N. (2005). *İlköğretimde drama*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Karadağ, E., Korkmaz, T. ve Çalışkan, N. (2007). Hayat bilgisi öğretiminde drama yönteminin etkililiğinin bilişsel alan basamaklarına göre değerlendirilmesi. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi (KEFAD)*, 8(1), 179-195.
- Levent, T. (1999). Drama kültürü oluşturmak. Eğitimde tiyatrodan yaratıcı drama. *Çağdaş Drama Derneği Bülteni*, 2, 7-9.
- Lin, Y. (2010). Drama and possibility thinking-Taiwanese pupils' perspectives regarding creative pedagogy in drama. *Thinking Skills and Creativity*, 5, 108-199.
- McCaslin, N. (1990). *Creative drama in the classroom*. New York: Longman.
- McNaughton, M. J. (2004). Educational drama in the teaching of education for sustainability. *Environmental Education Research*, 10(2), 139-155.
- Miles, M. B. ve Huberman, A. M. (1994). *Qualitative data analysis (2nd edition)*. Thousand Oaks, CA: Sage Publications.
- Millî Eğitim Bakanlığı, (2009). *İlköğretim 1, 2, 3. sınıflar hayat bilgisi dersi öğretim programı kılavuzu*, Ankara: Millî Eğitim Basımevi.
- Morris, R. V. (2001). Drama and authentic assessment in a social studies classroom. *The Social Studies*, 92(1), 41-44.
- Onur, G. (2008). *İlköğretim 2. ve 3. sınıf öğrencilerine sınıf ve okul kurallarının hayat bilgisi dersi programı çerçevesinde drama tekniğiyle öğretiminin kalıcılığa etkisi* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Uludağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bursa.
- Ormancı, Ü. ve Ören-Şaşmaz, F. (2010). Dramanın ilköğretimde kullanılabilirliğine yönelik sınıf öğretmeni adaylarının görüşleri: Demirci eğitim fakültesi örneği. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 43(1), 165-191.
- Önder, A. (2010). *Yaşayarak öğrenme için eğitici drama: Kuramsal temellerle uygulama teknikleri ve örnekleri*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Özdemir, P. ve Üstündağ, T. (2007). Fen ve teknoloji alanındaki ünlü bilim adamlarına ilişkin yaratıcı drama eğitim programı. *İlköğretim Online*, 6(2), 226-233.
- Özsoy, N. (2003). İlköğretim matematik derslerinde yaratıcı drama yönteminin kullanılması. *BAÜ Fen Bilgisi Enstitüsü Dergisi*, 5(2), 112-119.
- Öztürk, C. ve Dilek, D. (2002). *Hayat bilgisi ve sosyal bilgiler öğretimi*, Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Patton, M. Q. (2014). *Nitel araştırma ve değerlendirme yöntemleri*. M. Bütün ve S. B. Demir (Çev. Ed.). Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Rosler, B. (2008). Process drama in one fifth-grade social studies class. *The Social Studies*, 99(6), 265-272.
- San, İ. (1989). *Yaratıcı estetik eğitim*. Ankara: Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Yayınları.
- San, İ. (1990). Eğitimde yaratıcı drama. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 23(2), 573-582.
- Ulaş, A. H. ve Topal, Y. (2006). Eğitici/yaratıcı drama etkinliklerinin ilköğretimde sözlü ifade becerilerini geliştirmeye etkisi. *Ekev Akademi Dergisi*, 10(29), 251- 258.
- Uygur, N. (1996). *Kültür kuramı*. İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.
- Üstündağ, T. (1998a). Yabancı dil öğretim uygulamalarında bir yöntem olarak yaratıcı dramanın yeri. *Ankara Üniversitesi TÖMER Dil Dergisi*, 66, 27-33.
- Üstündağ, T. (1998b). Yaratıcı drama eğitim programının öğeleri. *Eğitim ve Bilim*, 22(107), 28-35.
- Wessel, C. (1987). *Drama*. Oxford: Oxford University Press.
- Yang, S. (2007). Creative drama in English learning: A study of college students applying English dramas in elementary school students. *The International Journal of The Humanities*, 5(2), 1-5.
- Yavuzer, Y., Dikici, A. ve Gündoğdu, R. (2008). A creative drama study in Turkey about Mevlana philosophy. *Research in Drama Education*, 13(1), 87-94.

- Yurdugül, H. (2005). Ölçek geliştirme çalışmalarında kapsam geçerliği için kapsam geçerlik indekslerinin kullanılması. *XIV. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi Bildiriler* içinde (s. 1-6). Denizli: Pamukkale Üniversitesi.
- Zayimoğlu, F. (2006). *İlköğretim 6. sınıf sosyal bilgiler dersi coğrafya ve dünyamız ünitesinde yaratıcı drama yöntemi kullanımının öğrenci başarısı ve tutumlarına etkisi*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Gazi Üniversitesi, Ankara.

Extended Abstract

Introduction

Usage of creative drama as a method in education have been becoming popular in recent years. It is agreed by research around the world that creative drama is an active learning method that should be used in education and its importance cannot be ignored in the contemporary education. It is seen in the Life Studies Curriculum which takes constructivist learning as its basis that students create and interpret the information actively and reorganize it in accordance with their preliminary knowledge (Ministry of National Education, 2009). It is important that creative drama is used as a method in Life Studies courses. In this sense, this research mainly aims to identify the effects of creative drama usage in primary school third-grade Life Studies courses on student achievements, their retentive learning and views toward the courses instructed with this method.

Method

This study is in the mixed design using the quantitative and qualitative methods together. Experimental model as the quantitative and survey model as the qualitative model were utilized. Experimental research investigates the causation between variables and changes are observed keeping the variables under control. The research was conducted at a state school in Beyoğlu district of İstanbul province. Class size in the third grades participated in the research were 40 at maximum, 36 at minimum. Data collection instruments used in the study were the achievement test which was developed by the research and expert opinions were received for, an open-ended questionnaire, and semi-structured interviews. When developing the data collection instruments, opinions of the expert committee members were received and it was ensured that all third-grade teachers in the school made contributions. The achievement test was applied as pretest, posttest, and retention test six months later. After it had been seen that there was no significant difference between the Life Studies achievements of the classes, an achievement test, which covers the subjects “Weather, Snow Tells, Journey When It’s Snowing” that were specified interrelatedly and chosen from the theme “Yesterday, Today, Tomorrow” to be instructed for four weeks to these classes, was applied as a pretest.

While workshop plans prepared using the creative drama method were utilized in the experimental group, the activities and methods specified in the third-grade teacher’s guide for the Life Studies course were used with no alterations in the control group. A four-week and 16-hour application period was planned to instruct the courses in equal durations of four hours a week in both classes.

Findings (Results)

According to the quantitative findings, there were no significant difference between preliminary knowledge and preparedness of the experimental and control groups at the end of the Life Studies courses instructed for a month and the achievements of the students in the experimental group in which the creative drama method was used were significantly higher than the achievements of the students in the control group. It was seen in the retention test applied six months later that the control group students forgot what they had learned while the experimental group students did not and the information they had acquired was retentive. The qualitative findings showed that the students liked the courses instructed with creative drama very much and wanted such courses to be instructed in the future.

Conclusion and Discussion

The achievement test applied to the students as a pretest to measure the learning levels of the experimental and control groups in the subjects chosen from the theme “Yesterday, Today, Tomorrow” in the third-grade Life Studies course was performed again and a significant difference was found between the posttests of the groups in favor of the experimental group. The score averages of the students in the experimental group in which the course was instructed using the creative drama method was found to be higher than the score averages of the students in the control group in which the course was instructed with the methods in the third-grade Life Studies course book. This result coincides with the significant differences found between the posttests of the experimental and control groups in favor of the experimental groups in other studies using the creative drama in the literature (Aykaç, 2008; Çelen & Vural-Akar, 2009; Çokadar & Yılmaz-Cihan, 2010; Göncüoğlu, 2010; Kahyaoğlu et al. 2010; Kara & Çam, 2007; Onur, 2008; Özsoy, 2003; Ulaş & Topal, 2008; Zayımoğlu, 2006).

A retention test was also performed six months after the posttest had been applied to the students of the experimental and control groups. A significant difference was found between the two groups in favor of the experimental group at the end of this test applied to the groups at the same time. While it was found that there was a significant difference between the posttest and retention test score averages of the control group students, there was no significant difference between the posttest and retention test score averages of the experimental group students. It is understood from this result that the course instructed with the creative drama method provided the experimental group students with more retentive learning than the course instructed with the methods in the primary school third-grade Life Studies course book for the control group students.

In the analysis of the qualitative research data, the findings showed that the experimental group students had positive opinions on the Life Studies courses and the creative drama method. Results achieved in other results on the subject in the literature are in parallel with the findings of this research. It was found in the interviews with the students that the students liked the courses instructed with creative drama but they think there are certain aspects that can be better. Reasons such as smaller class size and longer durations provided for impersonations indicate that the students wanted to express themselves. They think that instructing the course with less students and for longer durations would be effective. Furthermore, how the students got excited during the impersonations was an indicator that they had not performed self-expressing activities before; indeed, they reported that they got used to the activities a while later. When examining the experimental group students’ opinions on the courses instructed with creative drama in general, they reported the happiness as they were active in the courses and did not have to sit and write down.